Bilgisayar ve Ö?retim Teknolojileri Toplumsal Cinsiyet E?itli?i Alg? (BÖTE-TCE Alg?) Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Bilgisayar ve Ö?retim Teknolojileri Toplumsal Cinsiyet E?itli?i Alg? (BÖTE-TCE Alg?) Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17734

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Bilgisayar ve Ö?retim Teknolojileri Toplumsal Cinsiyet E?itli?i Alg? (BÖTE-TCE Alg?) Ölçe?i, 2018 y?l?nda Bahar Baran, Derya Merve Siyez ve ?irin Nesrin Kaptano?lu taraf?ndan geli?tirilmi? olan spesifik bir psikometrik araçt?r. Ölçe?in temel amac?, Bilgisayar ve Ö?retim Teknolojileri E?itimi (BÖTE) alan?ndaki ö?rencilerin, kendi mesleki alanlar? içerisindeki toplumsal cinsiyet e?itli?i alg?lar?n? güvenilir ve geçerli bir biçimde ölçmektir. Bu araç, alanda gözlemlenen cinsiyete dayal? akademik ba?ar? veya yeterlilik stereotiplerini de?erlendirmeye odaklanmaktad?r. Tek boyutlu ve 14 maddeden olu?an ölçek, 5'li Likert format?nda derecelendirilmi?tir ve yüksek düzeyde iç tutarl?l??a (Cronbach Alfa=0,93) sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Bilgisayar ve Ö?retim Teknolojileri, Toplumsal Cinsiyet E?itli?i, Alg? Ölçe?i, E?itim Teknolojileri, Cinsiyet Stereotipleri, Cronbach Alfa, Yap?sal E?itlik Modellemesi.

Yazarlar

Bahar Baran, Derya Merve Siyez, ?irin Nesrin Kaptano?lu.

Amaç

BÖTE-TCE Alg? Ölçe?i'nin geli?tirilmesinin temel amac?, Bilgisayar ve Ö?retim Teknolojileri E?itimi (BÖTE) bölümlerinde ö?renim gören ö?rencilerin, alanlar?ndaki cinsiyet rollerine dair alg?lar?n? sistematik olarak de?erlendirmektir. Bu alg?lar, genellikle erkek ve kad?n ö?rencilerin teknik ve pedagojik derslerdeki potansiyel ba?ar?lar? hakk?nda sahip olduklar? örtük inançlar? ve cinsiyet stereotiplerini kapsamaktad?r.

Ölçek, BÖTE alan?nda e?it ve kapsay?c? bir e?itim ortam?n?n sa?lanmas? için mevcut alg? düzeylerinin belirlenmesine olanak tan?r. Elde edilen veriler, alandaki cinsiyet e?itsizli?i alg?lar?n? hedef alan e?itimsel müdahalelerin ve fark?ndal?k programlar?n?n etkin bir ?ekilde planlanmas? ve uygulanmas? için kritik bir ba?lang?ç noktas? sunmaktad?r.

Yap?

BÖTE-TCE Alg? Ölçe?i, psikometrik analizler sonucunda 14 maddeden olu?an ve **tek boyutlu** bir yap?ya sahip oldu?u belirlenmi? bir ölçme arac?d?r. Bu tek boyut, BÖTE ö?rencisinin alandaki cinsiyet e?itli?ine dair genel alg?s?n? temsil etmektedir. Maddeler, bilgisayar bilimleri (örn. veri taban? yönetimi) ve e?itim bilimleri (örn. e?itim psikolojisi) gibi BÖTE müfredat?ndaki temel alanlardaki ba?ar? alg?lar?n? kar??la?t?rmal? olarak ele almaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in tek faktörlü yap?s?, hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile do?rulanm??t?r. Bu güçlü yap?sal kan?t, ölçe?in ölçmek istedi?i soyut yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü desteklemektedir.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?i, iki farkl? ara?t?rma grubu kullan?larak gerçekle?tirilen Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile incelenmi?tir. AFA sonucu elde edilen tek faktörlü yap?, DFA ile test edilmi?tir.

14 maddeden olu?an hipotetik tek faktörlü modele ili?kin uyum iyili?i indeksleri ?unlard?r:

Ki-Kare (χ^2) / Serbestlik Derecesi (df) Oran?: $\chi^2/df = 2,00$ (?yi uyum için önerilen 2-5 aral???ndad?r.)
Uyum ?ndeksleri (GFI, AGFI, CFI): GFI = 0,93; AGFI = 0,88; CFI = 0,97. (GFI ve CFI de?erleri 0,90 e?i?inin üzerinde olup, modelin verilere mükemmel uyum sa?lad???n? göstermektedir.)
Hata ?ndeksleri (RMSEA, SRMR): RMSEA = 0,07; SRMR = 0,04. (Her iki de?er de 0,08 e?i?inin alt?nda olup, modelin iyi uyum gösterdi?ini teyit etmektedir.)

Bu uyum indeksleri, BÖTE-TCE Alg? Ölçe?i'nin teorik tek boyutlu yap?s?n?n ampirik verilerle tutarl? oldu?unu ve yüksek yap? geçerli?ine sahip oldu?unu göstermektedir.

Güvenilirlik

Ölçe?in güvenirli?i, iç tutarl?l?k yöntemiyle, yani madde-toplam korelasyonlar? ve Cronbach Alfa katsay?s? hesaplanarak belirlenmi?tir. Madde-toplam korelasyonlar?, her bir maddenin ölçe?in genel puan? ile olan ili?kisini yans?tmaktad?r.

Yap?lan analizlerde, madde-toplam korelasyon de?erleri r = 0,55 ile r = 0,84 aras?nda de?i?mektedir. Bu de?erlerin, literatürde (Green ve Salkind, 2008) kabul edilen minimum e?ik olan 0,30'un üzerinde olmas?, tüm maddelerin ölçülmek istenen temel yap?y? ölçmeye anlaml? katk? sa?lad???n? göstermektedir. Ölçe?in genel iç tutarl?l???n? gösteren Cronbach Alfa katsay?s? ise **0,93** olarak tespit edilmi?tir. Bu sonuç, ölçe?in iç tutarl?l???n?n mükemmel düzeyde oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geli?tirme (Alg? Ölçe?i)

Format: Kendini De?erlendirme (Self-Report) Envanteri

Mevcut Diller: Türkçe

ARABPSYCHOLOGY.COM

Hedef Kitle: Üniversite ö?rencileri

Ya? Grubu: Genç Yeti?kinler (Üniversite ö?rencileri)

Kitle Detaylar?: Bilgisayar ve Ö?retim Teknolojileri E?itimi (BÖTE) bölümü ö?rencileri.

Test Metodolojisi: 5'li Likert tipi derecelendirme sistemi kullan?lm??t?r (1= kesinlikle kat?lm?yorum - 5= kesinlikle kat?l?yorum).

?leti?im

Sorumlu Yazar: Bahar Baran

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

?leti?im E-posta Adresi: bahar.baran@deu.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2018

?zinler ve Ücret: Ölçe?in akademik veya ticari amaçl? kullan?m? için sorumlu yazar (Bahar Baran) ile ileti?ime geçilmesi önerilmektedir.

PDF Kayna??: Ölçe?in orijinal makalesi ve maddeleri hakk?nda detayl? bilgi içeren PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: bilgisayar-ve-ogretim-teknolojileri-toplumsal-cinsiyet-esitligi-algi-bote-tce-algi-olcegi-toad.pdf

Referanslar

Baran, B., Siyez, D. M. ve Kaptano?lu, ?. N. (2018). Bilgisayar ve Ö?retim Teknolojileri Toplumsal Cinsiyet E?itli?i Alg? (BÖTE-TCE Alg?) Ölçe?inin geli?tirilmesi. *Mersin Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi, 14*(1), 137-150. doi: http://dx.doi.org/10.17860/mersinefd.316164

Kline, R. B. (2016). *Principles and practice of structural equation modeling*. Guilford publications.

Van Prooijen, J. W., & Van Der Kloot, W. A. (2001). Confirmatory factor analysis of the NEO-PI-R: A comparison of two sample sizes. *Personality and Individual Differences, 30*(4), 605-617.

Green, S. B., & Salkind, N. J. (2008). *Using SPSS for Windows and Macintosh: Analyzing and understanding data*. Pearson Education.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Bilgisayar ve Ö?retim Teknolojileri Toplumsal Cinsiyet E?itli?i Alg? (BÖTE-TCE Alg?) Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu? olup, hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek toplamda tek boyut ve 14 maddeden olu?maktad?r. Örnek maddeler ?unlard?r:

Erkek ö?renciler veri taban? yönetimi konusunda daha ba?ar?l?d?r.
Bölüm dersleri göz önüne al?nd???nda, erkek ö?renciler daha ba?ar?l? olabilir.
Kad?n ö?renciler e?itim derslerinde (E?itim bilimlerine giri?, e?itim psikolojisi...,vb.) daha ba?ar?l?d?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM